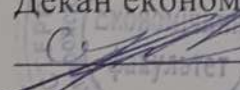
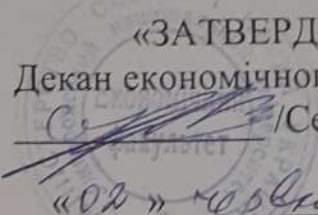

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів і банківської справи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
 /Сержанов В.В./

«02» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської
справи та страхування

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	Фінанси і кредит Митна справа та оціночна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування**» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 **Управління і адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування** освітніх програм **Фінанси і кредит, Митна справа та оціночна діяльність.**

Розробник: Чакій О.І., доц., к.е.н., доцент кафедри фінансів і банківської справи ДВНЗ «УжНУ»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів і банківської справи

протокол № 11 від «20» травня 2021 р.

Завідувач кафедри фінансів і банківської справи Варцаба В.І.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

протокол № 6 від «01» червня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шуліко А.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5	1-й	1-й
	Лекції:	
	20 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	16 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна/письмова (онлайн)	Самостійна робота:	
	54 год.	78 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування**» є здобуття студентами теоретичних та практичних знань з загальної сучасної теорії та практики наукових досліджень.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування, митної справи та оціночної діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 01. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та митної справи у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ФК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК06. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування, в митній справі та оціночної діяльності.

ФК07. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами до вивчення дисципліни «**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування**» є наявність диплома ОС «Бакалавр» / ОКР «Спеціаліст» / ОС «Магістр», а також виконання умов вступу до ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», які визначаються Правилами прийому та відповідають Умовам прийому на навчання до закладів вищої освіти України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм «**Фінанси і кредит**», «**Митна справа та оціночна діяльність**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	ПР02
Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.	ПР03
Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПР04
Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.	ПР06

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування**»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Пояснити правову основу, принципи організації та функціонування податкової системи.	ПР02
Визначати особливості функціонування податкової систем та її структури в розвинутих країнах світу та Україні.	ПР03
Проаналізувати методи наукового дослідження	ПР04
Пояснити Принципи раціональної організації наукової діяльності	ПР06

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- тестування;
- обговорення дискусійних питань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- розрахункові роботи;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка знань, умінь та практичних навичок студентів з навчальної дисципліни «Податкова система» здійснюється відповідно до графіка:

Протягом семестру студенти вивчають один модуль з дисципліни. Модуль складається з двох змістових модулів. Після виконання кожного змістового модуля (лекції та практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали практичні завдання, до поточного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- поточний контроль роботи студента протягом семестру;
- контроль самостійної роботи;
- контроль за виконання модульних завдань.

Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни становить **від 0 до 100 балів** і складає середнє арифметичне балів за змістові модулі, кожен із яких оцінюється **від 0 до 100 балів**.

Поточне оцінювання під час аудиторних занять. Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється за допомогою експрес-опитування (**від 0 до 2 балів**), обговорення дискусійних питань (**від 0 до 5 балів**), виконання реферативної роботи студентів (**від 0 до 10 балів**).

Публікація наукової статті у фаховому виданні та виступ на науковій конференції оцінюються у **20 балів**.

Оцінювання самостійної роботи. Самостійна робота студентів являє собою письмову роботу з питань розглянутих на лекції. Оцінювання самостійних робіт студентів здійснюється відносно найкраще виконаної роботи в групі (**20 балів**).

Студент, який у результаті поточного оцінювання отримав більше 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо студент хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він повинен складати залік.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмового тестового завдання, яка оцінюється у межах від **0 до 50 балів**. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Студент, який у результаті поточного оцінювання отримав більше 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Якщо студент хоче покращити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він повинен складати залік.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів зобов'язаний здавати залік з дисципліни. Відповідь студента під час заліку оцінюється від **0 до 100 балів**.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Змістовий модуль 1.

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	50	100
15	15	10	10		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Змістовий модуль 2

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	50	100
15	15	20		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Кількість		Кількість	
Експрес опитування	5	10	5	10
Обговорення дискусійних питань	2	10	2	10
Захист реферату, презентація результатів наукового дослідження	1	10	1	10
Самостійна робота	1	20	1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи Упродовж семестру з дисципліни проводиться 2 модульні контрольні роботи (МКР). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів у межах окремого змістового модулю здійснюються за 100-бальною шкалою. МКР складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Розподіл балів за результат виконання МКР визначається таким чином: максимально 50 балів – МКР. До модульної контрольної роботи допускаються всі студенти. На виконання письмового компонента МКР відводиться до двох академічних годин. В МКР є 5 тестових завдань і 2 теоретичні питання. Правильна відповідь за кожний окремий тест оцінюється в 5 балів, за теоретичне питання – у 20 балів. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь засвоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою – 50 балів. Студент, який не з'явився на МКР з поважної причини, може пройти його у визначений кафедрою термін.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться у вигляді заліку в кінці семестру і дає можливість визначити кінцевий ступінь рівня і якості засвоєння студентами теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з даної дисципліни. Максимальна оцінка з підсумкового семестрового контролю становить 100 балів. Переведення даних 100-бальної шкали у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється в порядку, зазначеному в таблиці нижче. Студенти, підсумкова модульна оцінка яких становить 35-59 балів, зобов'язані пройти підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку, що передбачено робочим навчальним планом.

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
A	зараховано	90-100
B		82-89
C		74-81
D		64-73
E		60-63
FX	не зараховано	35-59
F		0-34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1

Тема 1. ПОНЯТТЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИМОГИ ДО НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ВИДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

1. Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Поняття, зміст, мета і функції науки
2. Форми організації та управління наукою в Україні
3. Основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження
4. Класифікація наукових досліджень

Тема 2. МЕТОД У НАУКОВОМУ ДОСЛІДЖЕННІ ТА МЕТОДОЛОГІЯ. ТИПОЛОГІЯ МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Метод, методологія та методика
2. Поняття системного підходу в науковому дослідженні
3. Класифікація методів дослідження

Тема 3. ЕМПІРИЧНІ МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Загальна характеристика емпіричних методів. Спостереження й експеримент
2. Порівняння і вимірювання
3. Емпіричні методи в економічних дослідженнях
4. Опитування як метод
5. Формалізація та аксіоматизація як методи наукового дослідження

Тема 4. ТЕОРЕТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Аналіз та синтез, їх види.
2. Дедукція та індукція. Поняття загального та часткового
3. Інші загальнонаукові теоретичні методи
4. Ідеалізація, гіпотеза і теорія
5. Аксіоматичний та історичний методи теоретичних досліджень, формування теорії

Модуль 2.

Змістовий модуль 2

Тема 5. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ВИЗНАЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ ТА МЕТОДІВ СТАТИСТИЧНОЇ ОБРОБКИ НАУКОВИХ ДАНИХ

1. Дослідження операцій
2. Математичні моделі
3. Методи статистичної обробки даних

Тема 6. СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕННЯ: ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ І ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ, ЙОГО МЕТИ, ЗАВДАННЯ

1. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки.
2. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження.
3. Формулювання наукової проблеми та визначення шляхів її вирішення.
4. Принципи раціональної організації наукової діяльності.
5. Технологія наукової діяльності

Тема 7. РОЗРОБКА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ І АПАРАТУ ДОСЛІДЖЕННЯ.

1. Вибір методології, опорних теоретичних положень дослідження
2. Визначення ходу та передбачуваних результатів дослідження
3. Складання робочого плану

Тема 8. Поняття та значення моделювання в науковому дослідженні.

1. Наукове пізнання і моделювання. Функції та класифікація моделей.
2. Методи моделювання.
3. Модель організації як відкритої системи

6.2..Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.												
Тема 1. Поняття наукового дослідження. Вимоги до наукового дослідження . Види наукового дослідження	12	3	2		-	7	12	1	-	-	-	10
Тема 2. Метод у науковому дослідженні та методологія. Типологія методів дослідження	12	3	2		-	7	12	1	-	-	-	11
Тема 3. Емпіричні методи наукового дослідження	12	4	2		-	7	12	1	1	-	-	11
Тема 4. Теоретичні методи дослідження	12	4	2		-	7	12	1	1	-	-	11
Разом змістовий модуль 1	45	10	8		-	27	45	4	2	-	-	39
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.												
Тема 5. Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних	12	3	3		-	7	12	1	1	-	-	11
Тема 6. Структура дослідження,. Обґрунтування актуальності визначення теми дослідження його мети, завдання	12	3	2		-	7	12	1	1	-	-	11
Тема 7. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження	12	3	2		-	7	12	1	-	-	-	11
Разом змістовий модуль 2	45	10	8		-	27	45	4	2	-	-	39
РАЗОМ	90	20	16		-	54	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття наукового дослідження. Вимоги до наукового дослідження . Види наукового дослідження	2	
2	Тема 2. Метод у науковому дослідженні та методологія. Типологія методів дослідження	2	1
3	Тема 3. Емпіричні методи наукового дослідження	2	
4	Тема 4. Теоретичні методи дослідження	2	1
5	Тема 5. Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних	2	1
6	Тема 6. Структура дослідження,. Обґрунтування актуальності визначення теми дослідження його мети, завдання	2	
7	Тема 7. Розробка концептуальних положень і апарату	2	1

	дослідження		
8	Поняття та значення моделювання в науковому дослідженні	2	
	Разом	16	4

6.4.. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	Кількість Годин
1	Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Поняття, зміст, мета і функції науки	7	11
2	Поняття системного підходу в науковому дослідженні	8	11
3	Емпіричні методи в економічних дослідженнях	7	11
4	Теоретичні методи дослідження	8	11
5	Методи статистичної обробки даних	8	11
6	Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки	8	11
7	Поняття та значення моделювання в науковому дослідженні	8	12
	Разом	54	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна «**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування**»:

- Комп'ютерний клас з базовим системним програмним забезпеченням, з пакетом програмних засобів офісного призначення, з пакетом програм для статистичної обробки інформації (EXCEL, STATISTICA та інші) та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.
- Комплект мультимедійного обладнання.

8. Рекомендована література

Основна

1. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студентів ек. спец. вузів. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.
2. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: Підручник для науковця.- К.: Навчально-методичний центр “ Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні”, 2006.-302 с.
3. Воротіна Л.І., Воротін В.Є., Гуткевич С.О. Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: Посібник для аспірантів і здобувачів наукового ступеня. – К.: Вид-во Європейського університету, 2003. – 76 с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. посібник /В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. – 2-е вид. – К.: Професіонал, 2004. – 28 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О.В. Крушельницька. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.
6. Лудченко А.А., Лудченко Я.А., Примак Т.А. Основы научных исследований: Учебное пособие /Под ред. А.А. Лудченко. – К.: В-во “Знання”, КОО, 2000. – 114 с.

7. Наринян А.Р., Поздеев В.А. Основы научных исследований. К.: Изд-во Европейского университета, 2002.
8. Рассоха І.М. Методологія та організація наукових досліджень. Конспект лекцій з навчальної дисципліни. – Харків: Національна академія міського господарства, 2010 – 76 с.
9. Цехмістрова Г.С. Основы научных исследований: Навчальний посібник/Г.С. Цехмістрова. – К.: Слово, 2004. – 240 с.
10. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2005. – 309 с.
11. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація і методика науково-дослідницької діяльності: Підручник для ВНЗ. – К.: “Знання–Прес”, 2002. – 296 с.

Допоміжна

12. Іванов В. Контент-аналіз як формалізований метод дослідження документів // Філософська і соціологічна думка. — 1994. — № 3-4. — С. 211— 224.
13. Количественные методы финансового анализа / Под ред. Стивена Дж. Брауна и Марка П. Крицмена. – М.: ИНФРА - М, 1996.
14. Корольов О.А., Рязанцева В.В. Економетрія: Підручник. – К.: Вид-во КНТЕІ, 2005.
15. Косенков С.І. Маркетингові дослідження. – К., 2004 – 464 с.
16. Кислиця О.Я., Мягких І.М. Економічний аналіз: Курс лекцій. – К.: Вид-во Європейського університету, 2003. – 171с.
17. Овчарик Р.Ю., Крисюк В.І., Юрченко О.В. Статистика: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європейського університету, 2004. – 138 с.
18. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань. – К.: Вид-во Європейського університету, 2005. – 253 с.
19. Ядов В.А. Стратегическое исследование. Методология. Проблема. Методы. — М.: Наука, 1992. — 239 с.

Інформаційні ресурси

1. Банківська справа. Науково-практичний журнал
2. Бюлетень Національного банку України (статистичний)
3. Вісник Національного банку України. Науково-практичний журнал НБУ
4. Збірник "Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності"
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим б. доступу: <http://www.bank.gov.ua>
7. Офіційний сайт Асоціації українських банків [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://aub.org.ua>.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Урядовий портал /офіційний сайт Кабінету міністрів України/ Єдиний веб-портал органів виконавчої влади <http://www.kmu.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/> -
12. Офіційний сайт Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/> -
13. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://budget.rada.gov.ua/> -
15. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uainsur.com/> -